



**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.21.441/2021/5.

A tanács tagjai:

Dr. Kovács Zsuzsanna a tanács elnöke

Dr. Pataki Árpád előadó bíró

Dr. Stark Marianna bíró

A felperes:

felperes (cím)

A felperes képviselője:

Dr. T. Tóth Balázs ügyvéd (cím1)

Az alperes:

alperes (cím2)

Az alperes képviselője:

Csákay és Társai Ügyvédi Iroda (cím3; ügyintéző: dr. Csákay Zoltán ügyvéd)

A per tárgya:

Közérdekű adat kiadása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Az alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.629/2021/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 25.P.23.330/2020/11.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 75.000 (hetvenötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az alperes kizárólagosan állami tulajdonban álló gazdasági társaság, amelyet a kormány a tankönyvellátásra, az iskolákban alkalmazott tankönyvek előállítására, valamint az iskolai tankönyvvrendelés lebonyolításával kapcsolatos feladatok ellátására jelölt ki. Ezt követően az alperes megvásárolta az Zrt. részvényeinek 97,71%-át.

[2] A felperes 2020. szeptember 9-én előterjesztett adatigénylésével kérte az alperest, hogy adja ki részére az Zrt. megvásárlásával összefüggésben kötött szerződéseit és azok mellékleteit. Az alperes a kért adatok kiadását üzleti titoktartási kötelezettségére, valamint a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelmére hivatkozással megtagadta, valamint a szükséges adatok kitakarásának 8 munkaórás erőforrásigénye alapján az adatkérés részleges teljesítését 17.600 forint megfizetéséhez kötötte.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

[3] A felperes elsődleges keresetében kérte az alperest az Zrt. részvényei 97,71%-ának az alperes által történő megvásárlásával összefüggésben kötött valamennyi szerződés és azok valamennyi melléklete másolatainak kiadására kötelezni. Másodlagosan az adatkiadásért igényelhető költségtérítés összegének megváltoztatását és legfeljebb annak 4 munkaóra mértékű, 8800 forint összegű meghatározását kérte.

[4] A felperes az elsődleges kereseti kérelmének indokaként előadta, hogy az alperes nemzeti vagyonnal gazdálkodik, illetve közfeladatot lát el, ezért az adatnyilvánosság biztosítására köteles. Az alperes az állam kizárólagos befolyása alatt álló jogi személy, az állami vagyonba tartozik, vagyonkezelése során közpénzt kezel, nem hivatkozhat az üzleti titok védelmére és a személyes adatok védelmére sem.

[5] A másodlagos kereseti kérelem tekintetében a felperes kifejtette, hogy az alperesnek átlagosan 180 foglalkoztatottja van, és miután az igényelt szerződés és annak mellékletei nem vitatottan az alperes rendelkezésére állnak, és ezekből legfeljebb az eladó nevét és bankszámlaszámát szükséges kitakarni, az adatigénylés teljesítése semmiképpen sem jár a jelentős gazdasági erőforrásokkal rendelkező alperes munkavállalóinak aránytalan igénybevételeivel, így a költségtérítés igénylésének feltételei nem állnak fenn. Ebben a körben ezért a felperes elsődlegesen a kérelem ingyenes teljesítését kérte, másodlagosan az alperes által igényelhető költségtérítés összegét maximum 4 munkaóra után fizetendő 8.800 forintban kérte meghatározni.

[6] Az alperes elsődlegesen a kereset teljes elutasítását kérte azzal az indokkal, hogy a részvény-adásvételi szerződés és mellékletei üzleti titkot képeznek, illetve az eladóra vonatkozó információk személyes adatnak minősülnek. Másodlagosan azt kérte, hogy a bíróság az alábbi adatok kitakarásával adjon helyt a keresetnek:

- eladó neve, bankszámlaszáma, azonosító adatai (különösen lakcíme, anyja neve, születési helye, ideje, adóazonosító jele)
- részvények vételára, annak kiszámítási módja, ütemezése és a kifizetésére vonatkozó adatok, mint az eladó vagyoni helyzetére vonatkozó személyes adatok
- fizetési feltételek, eladó által vállalt szavatosságok, mint az eladóra vonatkozó információk és ekként személyes adatok
- adatszoba információk (részvény-adásvételi szerződés 5. számú melléklet)
- az Zrt. üzleti titkát képező információk
- egyéb, a részvény-adásvételi szerződésben és mellékleteiben is hivatkozott természetes személyek neve és személyes adatai.

[7] Az alperes álláspontja szerint a felperes keresetében megjelölt Alkotmánybírósági határozat, illetve a nemzeti vagyonról szóló törvény a jelen esetben nem alkalmazható, az Alkotmánybíróság 8/2016. (IV. 6.) AB határozata ugyanis csak a Magyar Nemzeti Bank többségi vagy kizárólagos tulajdonában álló gazdasági társaságokra és a Magyar Nemzeti Bank által létrehozott alapítványokra vonatkozik. Álláspontja szerint az a pénzösszeg, amelyet az Zrt. részvényeinek megvásárlására fordított, nem minősül közpénznek, a vásárlásra 2020-ban került sor olyan bevételekből, amelyeket az alperes a 2020-as évet megelőző években szerzett. Az Európai Parlament és a Tanács 2016/679 rendelete (a továbbiakban: GDPR) 4. cikk 1. pontja, valamint (26) preambulum bekezdése alapján a vételárra, annak kiszámítására, az ütemezésére és a kifizetésére vonatkozó adatok, mint az eladó vagyoni helyzetére vonatkozó levonható következtetések, valamint a szerződésben vállalt kötelezettségek, lemondó nyilatkozatok személyes adatnak minősülnek. A GDPR 6. cikk (1) bekezdés f) pontja a jelen esetben nem alkalmazható, mert az adatkezelő vagy harmadik személy jogos érdekével szemben nem élveznek elsőbbséget az érintett alapvető jogai és szabadságai. Az eladónak, mint érintettnek azon joga, hogy a vagyoni helyzetére vonatkozó információk a jóváhagyása nélkül ne kerülhessenek nyilvánosságra, elsőbbséget élvez a felperesnek az információs szabadság alapján fennálló jogával szemben. Miután az igényelt adatok nem minősülnek közérdekű adatnak, az adásvételi szerződésben foglalt titoktartási klauzula is érvényesülhet.

[8] A költségterítéssel összefüggésben az alperes előadta, hogy az elvégzendő munka jelentős terjedelmű, mert igényli a több mint 50 oldalas szerződés és mellékletei áttekintését, a meg nem ismerhető adatok kijelölését, a kiválasztás helyességének jogi ellenőrzését, mindezeknek az ügyvezető által az ellenőrzését, a felmerült kérdések egyeztetését, az esetleges téves jelölések korrigálását és a meg nem ismerhető adatok felismerhetetlenné tételével kapcsolatos technikai műveleteket is. Mindezekre indokoltnak találta az ehhez szükséges 8 munkaóra meghatározását. Munkatársai számát illetően előadta, hogy azok jelentős része munkaköréből fakadóan nem tudja ellátni az adatok felismerhetetlenné tételének munkáját.

Az első- és másodfokú ítélet

[9] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül a felperes által megadott e-mail címre küldje meg a felperesnek az Zrt. részvényei 97,71%-ának az alperes által történő megvásárlással összefüggésben kötött valamennyi szerződés másolatát, azok mellékleteivel együtt azzal, hogy azokból a természetes személy eladó nevét, azonosító adatait és bankszámlaszámát, valamint más, az alperes törvényes képviselőjén túli természetes személyek nevét és azonosító adatait tegye felismerhetetlenné. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította és az alperest perköltség megfizetésére kötelezte.

[10] Határozatának indokolásában ismertette az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 27. § (3) bekezdését, 31. § (2) bekezdését, a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (a továbbiakban: Nvtv.) 1. § (2) bekezdés c) pontját, a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nktv.) 93/A. §-ának (2) bekezdését és 93/A. § (3) bekezdés c) pontját, valamint az Alaptörvény 39. cikkét, valamint az Alkotmánybíróság 8/2016. (IV. 6.) AB határozatát.

[11] A bizonyítási teher vonatkozásában rögzítette, hogy a kért adatok kiadásának megtagadása jogszerűségét és a megtagadás indokait, illetve az adatigénylés teljesítéséért megállapított költségterítés összegének megalapozottságát az adatkezelőnek (alperesnek) kellett a perben bizonyítania. Megállapította, hogy a kormány a tankönyv-ellátásra, így az iskolában alkalmazott tankönyv előállítására, valamint a tankönyvrendelés lebonyolításával kapcsolatos feladatok ellátására az alperest jelölte ki. Ezek a tevékenységek állami feladatnak

minősülnek, amelyekkel kapcsolatos vagyonmozgások közpénz felhasználásának, illetve közpénzzel való gazdálkodásnak minősülnek. Az alperes ilyen módon állami feladatot látott el és feladat ellátása során közvagyonot használt, ez önmagában megalapozta az igényelt adatok közérdekű adatként való minősítését.

[12] Az elsőfokú bíróság hivatkozva az Alkotmánybíróság gyakorlatára, megállapította, hogy az állami feladatok ellátása során felhasznált forrásokkal történő vagyongazdálkodás nem veszíti el a közpénz jellegét önmagában amiatt, hogy azt egy nonprofit gazdasági társaság végzi. A cégnyilvántartás alapján megállapította, hogy az alperes egyedüli tagja kizárólagosan a Magyar Állam, ezért vagyona, mint az állam vagyona nemzeti vagyon. Ehhez képest az alperes mint közpénzekkel gazdálkodó szervezet köteles a nyilvánosság előtt elszámolni a közpénzre vonatkozó gazdálkodásával az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdése alapján.

[13] Az üzleti titokra vonatkozó megtagadási ok tekintetében kifejtette, hogy az Infotv. 27. § (3) bekezdése alapján nem minősül üzleti titoknak az állami vagyon hasznosításával, az azzal való rendelkezéssel és az ilyen vagyont érintő bármilyen jog megszerzéssel kapcsolatos adat. A nyilvánosságra hozatal csak az olyan adatokhoz való hozzáférést nem eredményezheti, amelynek megismerése az üzleti tevékenység végzése szempontjából aránytalan sérelmet okozna – feltéve, hogy ez nem akadályozza meg a közérdekből nyilvános adat megismerésének lehetőségét. Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján arra a következtetésre jutott, hogy az alperes nem bizonyította, hogy mi az az üzleti titok, amelynek a védelme erősebb, mint a közérdekből nyilvános adat megismerésének lehetősége. Álláspontja szerint az alperes védekezésének elfogadása lényegében kiüresítené a közérdekből nyilvános adat megismerésének a lehetőségét. Utalt arra is, hogy a magánjog területén érvényesülő titoktartási kötelezettség a közjog körében, az információszabadság kérdése esetében nem érvényesülhet. A személyes adat védelmére mint megtagadási okra való hivatkozás tekintetében megállapította, hogy a GDPR tárgyi hatálya nem vonatkozik a perbeli ügyre, arra az Infotv. szabályait kell alkalmazni, annak 3. § 2. pontja alapján kellett megítélni a személyes adat fogalmát. Kiemelte, hogy az Infotv. a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismerésének nem feltétele a jogi érdek, illetve annak célja, így nincs jelentősége annak, hogy újságíró kéri kiadni a közérdekű adatokat.

[14] Kiemelte, hogy a természetes személy eladó nevének és bankszámlájának kitakarásához maga a felperes is hozzájárult, az adásvételi szerződésben szereplő vételár pedig nem minősül személyes adatnak, annak ismerete – a személyes adatok hiányában – nem alapozhat meg az érintettre vonatkozó következtetést. A vételárból - egyéb információ hiányában - az adásvételi szerződésben szereplő természetes személyre vonatkozó információ sem közvetlenül, sem közvetve nem vonható le, az esetlegesen beszerzett más adatok alapján történő beazonosítás feltételezése pedig nem lehet ítéleti döntés alapja. Miután az alperes még zárt adatkezelés mellett sem csatolta be a perbeli szerződéseket, így az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló iratok alapján határozta meg, hogy melyek lehetnek a természetes személyre vonatkozó személyes adatok.

[15] A költségtérítés iránti igény tekintetében az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes nem tett eleget bizonyítási kötelezettségének, ezért rögzítette, hogy az alperes ingyenesen köteles kiadni a felperes által kért adatokat.

[16] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett rendelkezését helybenhagyta és a felperest az alperes részére perköltség megfizetésére kötelezte.

[17] A másodfokú bíróság ítéletének indokolásában egyetértett az elsőfokú bíróság jogi álláspontjával. Kifejtette, hogy az Nvtv. 1. § (2) bekezdés c) pontja szerint a nemzeti vagyonba tartoznak többek között az államot megillető társasági részesedések. A 7. § (1)

bekezdés értelmében pedig a nemzeti vagyon alapvető rendeltetése a közfeladat ellátásának biztosítása. Az Nvtv. az Alaptörvénnyel összhangban megerősíti, hogy az állam tulajdona nemzeti vagyon és a felelős gazdálkodásból következik a nyilvánosság követelménye. Az alperes által a kormány kijelölése folytán biztosított tankönyvellátás a nemzeti köznevelés keretében közfeladat ellátásának minősül. Mindebből az következik, hogy az átláthatóság követelményének érvényesítése következik a jogszabály által előírt közfeladat ellátásának kötelezettségéből, az állam általi feladat kijelölésből és abból is, hogy az adott szerv nemzeti vagyonnal gazdálkodik, azzal rendelkezik. Az Alaptörvény 38. cikke külön biztosítja a közpénzekkel történő gazdálkodás átláthatóságát, a 39. cikk (2) bekezdése pedig a közpénzekre és a nemzeti vagyonra vonatkozó adatokat közvetlenül közérdekű adattá minősíti.

[18] A másodfokú bíróság ismertette az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlatát. Eszerint az állami vagyonnal gazdálkodó vagy azzal rendelkező szerv, vagy személy a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló törvény szerinti közfeladatot ellátó szervnek, vagy személynek minősül [25/2014. (VII. 22.) AB határozat]. Alapelvei szinten rögzítette az Alkotmánybíróság, hogy a közfeladatot ellátó szerv többségi vagy kizárólagos tulajdonában álló gazdasági társaságok közpénzt kezelnek és ebből következően – az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdése és a VI. cikk (3) bekezdése alapján – az általuk kezelt közérdekű és közérdekből nyilvános adatok tekintetében kötelesek az adatnyilvánosság biztosítására [8/2016. (IV. 6.) AB határozat]. Az üzleti titokra, mint az adatkiadás akadályára vonatkozó hivatkozás kapcsán a másodfokú bíróság kifejtette, hogy a közpénzekkel összefüggő, annak felhasználására vonatkozó adatokat főszabály szerint nem lehet üzleti titokként kezelni, kivételt csak azok az adatok képeznek, amelyek megismerése az üzleti tevékenység végzése szempontjából aránytalan sérelmet okozna. Ebbe a körbe elsősorban a technológiai eljárásokra, a műszaki megoldásokra, a gyártási és munkaszervezési folyamatokra, logisztikai módszerekre, a know-how körébe tartozó adatokra, vagy még le nem zárult akvizíciókra, adásvételre vonatkoznak, ahol az üzleti adatok nyilvánosságra kerülése igazolható módon verseny- és piaci hátrányt okoznak. Az Infotv. alapján azonban még ezen adatok sem tartoznak az adatnyilvánosság alóli kivételek közé, amennyiben a közérdekből nyilvános adatok megismerésének akadályát képeznék.

[19] A jogerős ítélet megállapította, hogy a kért adatok már lezárt részvény-adásvételi ügyletre vonatkoznak, amely a megvásárolt társaság részvényeinek döntő hányadát érintette. Az alperes maga sem hivatkozott a lezárt ügylet kapcsán konkrét üzleti érdeksérelemre, így az üzleti titokra való hivatkozás nem volt megalapozott.

[20] A másodfokú bíróság sem találta megalapozottnak az alperes hivatkozását a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló GDPR rendelet tárgyi hatályának terjedelméről. Úgy foglalt állást, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg ezen rendelet tárgyi hatályának hiányát. Azt is az elsőfokú bírósággal azonosan ítélte meg, hogy a vételár önmagában nem minősül személyes adatnak, és annak természetes személlyel történő összekapcsolhatóságát a perben maga az alperes sem állította, csak annak elvi valószínűségét vetette fel.

[21] A költségtérítés követelése tekintetében a másodfokú bíróság az Infotv. 29. § (4) bekezdése alapján azt vizsgálta, hogy az adatigénylés teljesítése az alperes alaptevékenységének ellátásához szükséges munkaerőforrás aránytalan mértékű igénybevitelével jár-e. Ebben a körben kiemelte, hogy bár a közérdekű adatigénylés teljesítése szükségképpen együtt jár bizonyos munkaerő-ráfordítással, de a költségek csak különösen indokolt esetben háríthatók át az adatigénylőre. A konkrét esetben azt állapította meg, hogy az alperes nem adott elő olyan tényeket, amely az alaptevékenységének

ellátásához szükséges munkaerőforrás aránytalan mértékű igénybevételét igazolta, vagy legalább valószínűsítette volna.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[22] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a kereset elutasítását, másodlagosan a közérdekű adatok kiadásának olyan módon történő elrendelését kérte, amelyben kitakarássra kerül a vételár, annak kiszámítási módja, ütemezése, a kifizetésre vonatkozó adatok, a fizetési feltételek, az eladói szavatosság, az ún. adatszoba-információ, illetve az Zrt. üzleti titkai.

[23] Jogszabálysértésként hivatkozott a GDPR alkalmazásának elmulasztására, annak a 4. cikkében foglalt személyes adat fogalmára, az Infotv. 26. § (3) bekezdésére, az üzleti titok vonatkozásában az Infotv. 27. § (3) bekezdésére, a cégnyilvántartásról szóló 2006. évi V. törvény 27. § (4) bekezdésének *b)* pontjának *bc)* alpontjára abban a tekintetében, hogy ezzel összekapcsolva a részvények eladójának személye akár beazonosítható is lehet, így a megállapított vételár személyes adatnak tekinthető. Álláspontja szerint a jogerős ítélet ellentétes az Nvtv. 1. § (2) bekezdés *c)* pontjával, ugyanis az adásvételre üzleti bevételéből került sor, saját vagyonát használta fel hozzá.

[24] Az üzleti titok védelme körében azzal érvelt, hogy a kért adatok kiadásával védett ismerethez való hozzáférés keletkezne, amely aránytalan sérelmet jelent üzleti tevékenységének végzése során. A kiadni kért dokumentumok ugyanis „nyilvánvalóan” tartalmaznak ilyen adatokat, például az ún. adatszoba-információ körében a már megkötött szerződésekről, a szellemi tulajdonjogra vonatkozó megállapodásokról, illetve a know-how ismeretekről. Álláspontja szerint az Infotv. alkalmazása nem zárja ki a GDPR alkalmazását, a hazai jogszabályt kell a nemzetközi jogszabállyal alkalmazni, legalábbis azzal összhangban kell értelmezni. Vitatta, hogy a szerződéses vételár nem tekinthető személyes adatnak, miután az Infotv. 3. § 2. pontja értelmében személyes adat minden, az érintettre vonatkozó információ. Ilyennek tekinthető például az eladó neve és a bankszámlaszáma. Relevánsnak minősítette azt az információt, hogy a felperes az adatokat „újságírási célra” kéri. Összességében azt hangsúlyozta, hogy az adásvételi szerződés egésze személyes adatnak minősül, így különösen az eladó azonosító adatai, lakcíme, anyja neve, születési helye és ideje, adóazonosító jele, a vételár összege, számítása, ütemezése és megfizetésének módja. Ebben a körben a név, illetve a bankszámlaszám kitakarása nem elegendő a beazonosíthatóság megszüntetéséhez, mert az egyéb személyes adatok a cégnyilvántartásból megtudhatók, ha az eladó szavazati jogának mértéke részvénytársaságban 50% felett volt.

[25] Az alperes hivatkozott továbbá a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 279. § (1) bekezdéseinek megsértésére azzal, hogy a jogerős ítélet nem ismertette mérlegelésének szempontjait, csupán „kijelentéseket” tett az ügy eldöntése tekintetében és a jogerős ítélet ellentétes a Pp. 346. § (5) bekezdésével is, mert a másodfokú bíróság nem adott meggyőző indokolást az álláspontjának alátámasztásához.

[26] A felperes a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte annak helyes indokai alapján. Fenntartott álláspontja szerint az alperes közvagyonnal gazdálkodik, az állam kizárólagos befolyása alatt áll. Az alperes nem jelölt meg olyan konkrét üzleti titkot, amelynek nyilvánosságra kerülése az alperes számára üzleti tevékenysége végzése szempontjából aránytalan sérelmet jelent. A részvény-adásvételi szerződésben szereplő vételár nem minősül személyes adatnak. Az alperes azt sem bizonyította, hogy az eladó magánszemély lenne, illetve korábban szavazati joga 50% felett volt. Az pedig csupán spekuláció, hogy más forrásból az adatok „összerakhatók” lennének. Egyetértett az eljáró bíróságokkal abban is, hogy a GDPR a perbeli esetben nem alkalmazható, de még annak esetleges alkalmazása esetén sem ütközik jogszabályba az adatok kiadására vonatkozó rendelkezés, mert az uniós

jogsabály is deklarálja azt, hogy az adatkezelést össze kell egyeztetni a véleménynyilvánítás szabadságával, illetve a tájékozódáshoz való joggal.

A Kúria döntése és jogi indokai

[27] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

[28] A felülvizsgálat a megelőző eljáráshoz kapcsolódó rendkívüli, korlátozottan igénybe vehető fellebbviteli perorvoslat, melynek kizárólag jogszabálysértésre hivatkozásra alapítottan van helye. Rendkívüli jogorvoslati jellegéből következően funkciója a kérelmet előterjesztett fél által állított jogsértés elbírálása és megalapozottsága esetén annak orvoslása. A Pp. 423. § (1) bekezdése szerint a Kúria a felülvizsgálat során a felülvizsgálati és csatlakozó felülvizsgálati kérelem korlátai között, az ott megjelölt jogszabályok, illetve a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés tekintetében vizsgálja a jogerős ítélet jogszabálysértő, illetve a kúriai határozattól jogkérdésben eltérő voltát. A (2) bekezdés szerint a felülvizsgálat a jogerős ítélet meghozataláig bekövetkezett és a jogerős ítélettel elbírált tényekre terjedhet ki.

[29] A fenti rendelkezések figyelembe vételével a felülvizsgálati kérelem alapján abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a jogerős ítélet az alperes által a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályok megsértésével kötelezte-e az alperest a felperes által igényelt közérdekű adatok kiadására.

[30] Az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése rögzíti, hogy mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez. Az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdése szerint a közpénzekkel gazdálkodó minden szervezet köteles a nyilvánosság előtt elszámolni a közpénzekre vonatkozó gazdálkodásával. A közpénzeket és a nemzeti vagyont az átláthatóság és a közélet tisztaságának elve szerint kell kezelni. A közpénzekre és a nemzeti vagyona vonatkozó adatok közérdekű adatok.

[31] Az Infotv. 3. § 5. pontja szerint közérdekű adat az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő, és tevékenységére vonatkozó vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett, a személyes adat fogalma alá nem eső, bármilyen módon vagy formában rögzített információ vagy ismeret, függetlenül kezelésének módjától, önálló vagy gyűjteményes jellegétől, így különösen a hatáskörre, illetékességre, szervezeti felépítésre, szakmai tevékenységre, annak eredményességére is kiterjedő értékelésére, a birtokolt adatfajtákra és a működést szabályozó jogszabályokra, valamint a gazdálkodásra és a megkötött szerződésekre vonatkozó adat. A 6. pont szerint közérdekből nyilvános adat a közérdekű adat fogalma alá nem tartozó minden olyan adat, amelynek nyilvánosságra hozatalát, megismerhetőségét vagy hozzáférhetővé tételét törvény közérdekből elrendeli. Az Infotv. 26. § (1) bekezdése alapján az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szervnek vagy személynek lehetővé kell tennie, hogy a kezelésében lévő közérdekű adatot és közérdekből nyilvános adatot – az e törvényben meghatározott kivételekkel – erre irányuló igény esetén bárki megismerhesse. A (3) bekezdés értelmében, ha törvény másként nem rendelkezik közérdekből nyilvános adat a jogszabály vagy állami, illetőleg helyi önkormányzati szervvel kötött szerződés alapján kötelezően igénybeveendő vagy más módon ki nem elégíthető szolgáltatást nyújtó szervek vagy személyek kezelésében lévő, e tevékenységükre vonatkozó személyes adatnak nem minősülő adat.

[32] Az eljáró bíróságok a megismerni kívánt adatok közérdekű adat minőségének vizsgálata során helytállóan hivatkoztak az Nvtv. 1. § (2) bekezdés c) pontjára, amely szerint a nemzeti vagyona tartoznak az állam vagy a helyi önkormányzat tulajdonában lévő pénzügyi eszközök, továbbá az államot vagy helyi önkormányzatot megillető társasági

részesedések. Az alperes nemzeti vagyonnal gazdálkodik, továbbá közfeladatot lát el, így az Alaptörvény idézett rendelkezéseire is figyelemmel, a kért adatok közérdekű adatoknak minősülnek. A Kúria korábban az ugyancsak állami vagyonnal gazdálkodó Zrt.1 esetében több ítéletben megállapította, hogy a kezelésében lévő közérdekű adatokat köteles kiadni olyan esetben is, amikor a cégnél az állam 75%+1 szavazatot megtestesítő többségi befolyást gyakorol, ilyen esetekben is megállapítható volt a közpénzek kezelése még olyan hivatkozás mellett is, hogy a cég saját bevétellel is rendelkezik, illetve bizonyos tevékenységeket versenykörülmények között végez. Az Alkotmánybíróság elvi érveléssel kimondta azt, hogy a vagyongazdálkodás nem veszíti el közpénz jellegét önmagában attól, hogy azt egy nonprofit gazdasági társaság működteti [8/2016. (IV. 6.) AB határozat]. Helytállóan állapította meg a jogerős ítélet azt is, hogy a nemzeti köznevelés tankönyvellátása körében kijelölt szervezetként az alperes közfeladatot lát el. Mindebből egyértelműen következik, hogy a felperes által kiadni kért adat közérdekű adatnak minősül.

[33] Alapvetően hivatkozott az alperes az üzleti titokra, mint a kiadást korlátozó jogszabályi rendelkezésre. Az Infotv. 27. §-a tartalmazza azokat rendelkezéseket, amelyek értelmében az Infotv. rendelkezései alapján a közérdekű adat, illetve a közérdekből nyilvános adat megismerése korlátozható. A 27. § (3) bekezdés szerint közérdekből nyilvános adatként nem minősül üzleti titoknak a központi és a helyi önkormányzati költségvetés, illetve az Európai Unió támogatás felhasználásával, költségvetést érintő juttatással, kedvezménnyel, az állami és önkormányzati vagyon kezelésével, birtoklásával, használatával, hasznosításával, az azzal való rendelkezéssel, annak megterhelésével, az ilyen vagyont érintő bármilyen jog megszerzésével kapcsolatos adat, valamint az az adat, amelynek megismerését vagy nyilvánosságra hozatalát külön törvény közérdekből elrendeli. A nyilvánosságra hozatal azonban nem eredményezheti az olyan adatokhoz – így különösen a védett ismerethez – való hozzáférést, amelyek megismerése az üzleti tevékenység végzése szempontjából aránytalan sérelmet okozna, feltéve, hogy ez nem akadályozza meg a közérdekből nyilvános adat megismerésének lehetőségét.

[34] A fenti rendelkezés értelmében a védett ismeret nyilvánosságra hozatala, ha az az üzleti tevékenység végzése szempontjából aránytalan sérelmet okozna, korlátozható, amennyiben a közérdekből nyilvános adat megismerésének lehetőségét nem korlátozza. Az Infotv. 31. § (2) bekezdése alapján azonban az adatkezelő köteles bizonyítani a megtagadási ok fennállását. Helytállóan állapították meg az eljáró bíróságok, hogy az alperes nem bizonyította, hogy konkrétan mi az az ismeret, amely üzleti titoknak minősül, és amelynek a védelme megelőzi a közérdekből nyilvános adat, illetve a közérdekű adat megismeréséhez fűződő alapjog gyakorlását. Az iratok ismerete nélkül nem tekinthető köztudomásúnak, vagy „nyilvánvalónak” az - alperes által közelebbről meg nem határozott - ismeretek üzleti titok minősítése. Az Infotv. 27. § (3) bekezdése még az üzleti tevékenység végzése szempontjából aránytalan sérelmet okozó védett ismeretek tekintetében is általános feltételként szabja meg, hogy ez a védelem nem korlátozhatja a közérdekű adat, illetve a közérdekből nyilvános adat, azaz az adott esetben az alperes által kötött szerződés megismerésének lehetőségét. Az Alkotmánybíróság több határozatában is megállapította, hogy a közérdekű adatok esetében azok nyilvánossága a főszabály, ezért a nyilvánosságot korlátozó rendelkezéseket minden esetben megszorítóan kell értelmezni [21/2013. (VII. 19.) AB határozat [39]].

[35] Az alperes - felülvizsgálati kérelmében is fenntartott - téves álláspontja szerint a részvény-adásvételi szerződésben megállapított vételár és annak különböző jellemzői személyes adatnak minősülnek, és mint ilyenek nem adhatók ki.

[36] Az Infotv. 3. § 2. pontja szerint személyes adat az érintettre vonatkozó bármely információ. Az 1. pont szerint „érintett” a bármely információ alapján azonosított vagy azonosítható természetes személy. Az 1a. alpont értelmében azonosítható természetes személy

az a természetes személy, aki közvetlen vagy közvetett módon, különösen valamely azonosító, például név, azonosító szám, helymeghatározó adat, online azonosító vagy a természetes személy fizikai, fiziológiai, genetikai, szellemi, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára vonatkozó egy, vagy több tényező alapján azonosítható.

[37] A jogerős ítélet a kiadni rendelt szerződésben a természetes személy eladó nevének, azonosító adatainak és bankszámlaszámának a felismerhetetlenné tételét rendelte el. Erre tekintettel helytállóan állapították meg az eljáró bíróságok, hogy a vételár önmagában nem tekinthető személyes adatnak, mert abból az eladó személye, a természetes személyt azonosító egyéb adat hiányában közvetlen vagy közvetett módon nem azonosítható. Az alperesnek pedig az az érvelése, hogy más forrásból egyes személyes adatok elvileg beszerezhetők, amint arra a másodfokú bíróság is helyesen utalt, a jogvita elbírálása szempontjából nem releváns. Ettől függetlenül az alperes csupán hivatkozott arra, hogy az eladó magánszemély (lehet), illetve az Zrt.-ben lévő részesedése meghaladhatja az 50%-ot, ezáltal a cégnyilvántartáson keresztül egyes személyes adatai megismerhetők. A jelen esetben az alperes még zárt adatkezelés mellett sem csatolta a per alapját képező részvény-adásvételi szerződést, amelyből e feltételezések bizonyossá válhattak volna, bizonyítás lefolytatására pedig a felülvizsgálati eljárásban már nincs lehetőség. Nincs tehát bizonyíték arra, hogy az eladó magánszemély szavazati jogának mértéke az 50%-ot meghaladja, vagy a részvényes minősített többségű befolyással rendelkezik és ezért a 2006. évi V. törvény 27. § (4) bekezdés b) pontjának bc) alpontja alapján egyes adatai a cégjegyzékben szerepelnek. Amennyiben pedig ezek az adatok a cégnyilvántartásban ténylegesen fellelhetők, a személyes adat(ok) nyilvánosságával jogszabályi rendelkezés folytán az eladónak és az alperes vevőnek is számolnia kellett.

[38] Nem volt elfogadható az alperesnek az a jogi érvelése, hogy a perben közvetlenül a GDPR-t kell alkalmazni a személyes adatok vonatkozásában. Az eljáró bíróságok helyesen mutattak rá arra, hogy a hivatkozott uniós jogszabály tárgyi hatálya a perbeli ügyre nem terjed ki, mivel az a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelmére és a személyes adatok szabad áramlására vonatkozó szabályokat állapítja meg (1. cikk). A bíróságok által alkalmazott Infotv. rendelkezései pedig tekintettel vannak a GDPR szabályaira, az összhangot külön jogszabály, az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvénynek az Európai Unió adatvédelmi reformjával összefüggő módosításáról, valamint más kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2018. évi XXXVIII. törvény teremtette meg. A GDPR 85. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a tagállamok jogszabályban összeegyeztetik a személyes adatok e rendelet szerinti védelméhez való jogot a véleménynyilvánítás szabadságához és a tájékozódáshoz való joggal, ideértve a személyes adatok újságírási célból, tudományos, művészeti vagy irodalmi kifejezés céljából végzett kezelését is. Az Alkotmánybíróság pedig azt rögzítette, hogy az alkotmányjogi dogmatika az információszabadságot mindig is a véleményszabadsággal együtt, a véleménynyilvánítás szabadság részeként kezelte. Fontos alapelv az is, hogy a közérdekű adatok megismerése szempontjából nem az iratelv, hanem az adatelv az irányadó, azaz a korlátozás tartalmi igazoltságának a konkrét adat – és nem pedig az azt tároló eszköz (irat) tekintetében kell fennállnia. Teljes dokumentum nem zárható el csak azért, mert abban olyan adat szerepel, amely vonatkozásában a nyilvánosság-korlátozás szükségessége fennáll. Az úgynevezett iratelv formai és automatikus alkalmazása tehát tiltott. {4/2021. (I. 22.) AB határozat [34], [45]} Mindezekre tekintettel téves az alperesnek az az álláspontja, hogy a részvény-adásvételi szerződés teljes terjedelme személyes adatnak minősül.

[39] Az alperes kifogásolta, hogy a jogerős ítélet nem tartalmazza a mérlegelés szempontjait, illetve a kifejtett indokolás nem meggyőző, ezáltal megsértette a Pp. mérlegelésre és az indokolási kötelezettségre vonatkozó szabályait.

[40] A Pp. 279. § (1) bekezdése szerint a bíróság a perben jelentős tényeket a felek tényállításainak és a perben tanúsított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak és egyéb peradatoknak az egybevetése, egyenként és összességében történő értékelése alapján, a meggyőződése szerint állapítja meg. A másodfokú bíróság ítéletének indokolásában számot adott arról, hogy mire alapozta a döntését, a rendelkezésre álló adatokat pedig a fent ismertetettek szerint helytállóan mérlegelte. Önmagában az, hogy a mérlegelés eredményével, és az azon alapuló érdemi döntéssel az alperes nem ért egyet, az eljárási szabály megsértésének megállapítására nem ad alapot.

[41] A Pp. 346. § (4) bekezdése alapján az indokolás a bíróság által megállapított tényeket, a feleknek a per tárgyára vonatkozó kérelmét, illetve nyilatkozatát és azok alapján rövid ismertetését, az érdemi rendelkezés tartalmára történő utalást, továbbá a jogi indokolást tartalmazza. Az (5) bekezdés szerint a jogi indokolás tartalmazza az ítélet alapjául szolgáló jogszabályokat és szükség esetén azok értelmezését, a megállapított tényekre vonatkozó bizonyítékokat azokkal a körülményekkel együtt, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, a tények megállapításának egyéb körülményeit, továbbá azokat az okokat, amelyek miatt a bíróság valamely tényállítást nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte. Az adott esetben a másodfokú bíróság a döntését a jogvita elbírálása szempontjából releváns körben és a szükséges mértékben megindokolta, az nem csupán a jogszabályok ismertetésére szorítkozott. Az ítélkezési gyakorlat szerint pedig nem jelenti az indokolási kötelezettség megsértését önmagában az, ha a másodfokú bíróság - egyetértése esetén - csupán visszautal az elsőfokú bíróság általa helyesnek talált indokaira és külön nem ismétli meg azokat.

[42] Következetes és egyértelmű az ítélkezési gyakorlat abban, hogy közérdekű adat kiadásának igénylése esetén közömbös az adatigénylés célja és motivációja, ezért az alperes érvelésével szemben nincs jelentősége annak, hogy az adatokat a felperes milyen okból, esetleg „újságírói célokból” igényli.

[43] Mindezekre figyelemmel a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem sérti a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat, ezért azt a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[44] 2011. évi CXII. törvény (Infotv.) 3. § 1., 2., 5. pont, 26. § (1) bekezdés, 31. § (2) bekezdés, 27. § (3) bekezdés

[45] 2011. évi CXCVI. törvény 1. § (2) bekezdés c) pont

A döntés elvi tartalma

[46] Közérdekű adat kiadása iránti igény elbírálása során a főszabály a közérdekű adat nyilvánossága, a korlátozó rendelkezéseket megszorítóan kell értelmezni. A kizárólagos állami tulajdonban lévő gazdasági társaság állami vagyonnal (közvagyonnal) gazdálkodik akkor is, ha saját, üzleti bevételekkel is rendelkezik, ezért a gazdálkodásával kapcsolatos adatok közérdekű adatnak minősülnek. A közérdekű adatok kiadása megtagadásának okát az adatkezelő tartozik bizonyítani.

Záró rész

[47] A Kúria a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján a pervesztes alperest kötelezte a felperes jogi képviselőjével felmerült felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére, amelynek összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés *a)* pontja és (2) bekezdése alapján mérlegeléssel állapította meg.

[48] Az eljárás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 57. § (1) bekezdés *o)* pontja alapján illetékmentes.

[49] A Kúria az alperes felülvizsgálati kérelmét a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdése alapján az alperes kérelmére tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2022. április 13.

Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró